

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 19. desember 2019

Høringssvar – Forslag til regulering av miljø og helse i barnehager og skoler

UNICEF er FNs barnefond og verdens største hjelpeorganisasjon for barn. UNICEF Norge jobber med å sikre ivaretagelsen av FNs barnekonvensjon både globalt og i Norge.

Vi viser til høringsbrev datert 27. september 2019.

UNICEF Norge takker for anledningen til å gi innspill til regjeringens forslag til ny forskrift om miljø og helse i barnehager og skoler. Vi er positive til regjeringens arbeid med å oppdatere og tydeliggjøre kravene som ligger i gjeldende forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. I det følgende har vi to bemerkninger til forslaget vedrørende hhv. spisepause og informasjonsplikt med tanke på å skape et bedre samsvar mellom rettighetene barn har etter FNs barnekonvensjon og norsk regelverk.

Spisepause

UNICEF Norge mener at anbefalt minstetid for spisepauser bør være et krav. Departementet foreslår å videreføre minstetid for spisepause på 20 min. i skole og 30 min. i barnehage som en anbefaling, ikke et krav. Som departementet påpeker, kan hverdagen i skole og barnehage være uforutsigbar. Dette kan fort få den konsekvens at spisetiden nedprioriteres. Ifølge Utdanningsnytt ga bare halvparten av skolene elevene minst 20 minutters spisepause i 2017.¹ Framfor å kutte i spisetiden bør fleksibiliteten handle om å endre tidspunkt for spising - innen rimelighetens grenser - i spesielle situasjoner. Gode rammer rundt spisepausen gir signaler om at dette er noe som prioriteres. Barnekonvensjonen artikkel 28 gir barn rett til utdanning, og artikkel 29 slår fast at utdanningen skal ta sikte på «å utvikle barnets personlighet, talenter og psykiske og fysiske evner så langt det er mulig». Kombinert med sunn mat er god nok tid til å spise avgjørende for barnas konsentrasjon og trivsel, og dermed også læring. Dette understreker også FNs barnekomité i generell kommentar nr. 15 om retten til helse. Å kreve at barnehager og skoler setter av tilstrekkelig tid til matpausen er derfor en god investering med tanke på barnas totale utbytte av skole- og barnehagedagen, samt deres helse på kort og lang sikt. Spisepausen kan kombineres med for eksempel høytlesning og på den måten bidra til elevenes leselyst. UNICEF Norge mener derfor at Helsedirektoratets anbefalte minstetid for spisepauser² bør være et krav: 20 min. i skole og 30 min. i barnehage. Tid til å finne fram maten, håndvask, rydding osv. kommer i tillegg.

¹ <https://www.utdanningsnytt.no/grunnskole-mat-og-helse-skoleutvikling/bare-halvparten-av-skolene-gir-elevene-minst-20-minutter-spisepause/179467>

² <https://www.helsedirektoratet.no/tema/mat-og-maltider-i-skolen>

Informasjonsplikt

UNICEF Norge er positiv til at informasjonsplikten overfor barn, elever og foreldre skal videreføres og tydeliggjøres. Dette må etter vårt syn både gjelde forhold ved virksomheten som kan ha negativ innvirkning på helsen og hvor en kan henvende seg dersom en mener at forskriftens krav ikke oppfylles. Ifølge FNs barnekomites generelle kommentarer nr. 12 om barns rett til å bli hørt³, har barn «behov for tilgang til informasjon i formater som passer for deres alder og kapasitet, om alle spørsmål som angår dem. Dette gjelder f.eks. informasjon om deres rettigheter, saksbehandlingsprosesser som angår dem, nasjonale lover, forskrifter og retningslinjer, lokale tjenester og anke- og klageprosedyrer» (punkt 82). For å sikre relevant informasjon for barn og elever, må det presiseres i forskrift eller veiledning at barnevennlig informasjon må gjøres tilgjengelig for barna og være tydelig på hvor de kan henvende seg med eventuelle klager og spørsmål.

Kontakt:

Dersom dere har spørsmål eller kommentarer kan disse rettes til fagansvarlig, skole og barnehage, Ellen Sandøe på e-post: ellen.sandoe@unicef.no eller på telefon: 907 47 181.
